b) 20 %, je-li snižován daňový odpočet, nebo
c) 1 %, je-li snižována daňová ztráta.

(2) Správce daně sníží penále podle odstavce 1 písm. a) o penále podle odstavce 1 písm. c), pokud povinnost k jeho úhradě vznikla z důvodu uplatnění ztráty v rozsahu snížení daňové ztráty, které bylo penalizováno.

(3) Správce daně rozhodne o povinnosti uhradit penále platebním výměrem. Penále je splatné do 30 dnů ode dne oznámení platebního výměru, nejdříve však ke stejnému dni jako stanovená daň, ze které se toto penále vypočte.

(4) Povinnost uhradit penále nevzniká z daně dodatečně tvrzené v dodatečném daňovém přiznání nebo dodatečném vyúčtování, na jehož základě došlo k doměření daně. To neplatí, pokud toto dodatečné daňové přiznání nebo dodatečné vyúčtování nebylo přípustné.

HLAVA III
ÚROKY
Díl 1
Společná ustanovení
§ 251a
Společná ustanovení o úrocích

(1) Úrok vzniká za každý jednotlivý den, kdy jsou splněny podmínky pro jeho vznik.

(2) Úrok se nepředepíše a nevzniká povinnost jej uhradit, nepřesáhne-li v úhrnu u jednoho druhu daně u jednoho správce daně za jedno zdaňovací období nebo za jeden kalendářní rok u jednorázových daní částku 1 000 Kč.

(3) Správce daně vyrozumí daňový subjekt způsobem podle § 153 odst. 3 o předpisu úroku, je-li úrok předepsán do evidence daní z důvodu, že pominuly podmínky pro jeho další vznik.

(4) Proti postupu správce daně v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku je daňový subjekt oprávněn uplatnit námitku.

(5) Je-li při výpočtu výše úroku zohledňována výše repo sazby stanovené Českou národní bankou, použije se výše této sazby platná pro první den kalendářního pololetí, do něhož spadá daný jednotlivý den, kdy úrok vzniká.

§ 251b
Společná ustanovení o úrocích hrazených daňovým subjektem

(1) Úrokem hrazeným daňovým subjektem je
a) úrok z prodlení,
b) úrok z posečkané částky.

(2) Vznikne-li úrok hrazený daňovým subjektem, je daňový subjekt povinen jej uhradit správci daně.

(3) Do evidence daní správce daně předepíše úrok hrazený daňovým subjektem, u kterého
a) dosud trvají podmínky pro jeho vznik, vyžaduje-li to stav osobního daňového účtu daňového subjektu, nebo
b) pominuly podmínky pro jeho další vznik.

(4) Úrok hrazený daňovým subjektem u záloh vzniká do dne splatnosti zálohované daně.

§ 251c
Společná ustanovení o úrocích hrazených správcem daně

(1) Úrokem hrazeným správcem daně je
a) úrok z vratitelného přeplatku,
b) úrok z nesprávně stanovené daně,
c) úrok z daňového odpočtu.

(2) Vznikne-li úrok hrazený správcem daně, je správce daně povinen jej uhradit daňovému subjektu.

(3) Úrok hrazený správcem daně, u kterého pominuly podmínky pro jeho vznik, předepíše správce daně do evidence daní.

(4) Úrok hrazený správcem daně je ***snížením příjmu*** rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správce daně.

(5) Úrok hrazený správcem daně nevzniká z
a) vratitelného přeplatku, který správce daně daňovému subjektu nevrátil proto, že o to byl daňovým subjektem požádán,
b) úroku hrazeného správcem daně.

§ 251d
Vztah úroků hrazených správcem daně k náhradě újmy

Přiznat náhradu škody nebo přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, které byly způsobeny daňovému subjektu jednáním správce daně, lze pouze v rozsahu, v jakém nevzniká úrok hrazený správcem daně.

Díl 2
Úroky hrazené daňovým subjektem
§ 252
Úrok z prodlení

(1) Základem pro výpočet úroku z prodlení je
a) splatná daň, která nebyla uhrazena, nebo
b) vratka vzniklá v důsledku neoprávněného uplatnění daňového odpočtu nebo daně.

(2) Úrok z prodlení vzniká
a) od čtvrtého dne následujícího po původním dni splatnosti daně do dne její platby; stanovení náhradního dne splatnosti daně nemá vliv na určení doby, po kterou vzniká úrok z prodlení, nebo
b) ode dne vrácení, použití nebo převedení vratky vzniklé v důsledku stanovení daňového odpočtu nebo daně, anebo předepsání zálohy na daňový odpočet do dne její platby.

(3) Úrok z prodlení nevzniká
a) po dobu posečkání,
b) u nedoplatku vzniklého v důsledku porušení daňové povinnosti zůstavitele, a to ode dne smrti zůstavitele do dne skončení řízení o pozůstalosti,
c) v případě příslušenství daně,
d) v případě peněžitého plnění v rámci ***procesní*** dělené správy.

(4) Výše úroku z prodlení odpovídá výši úroku z prodlení podle občanského zákoníku. ***Při určení výše úroku z prodlení se nepřihlíží k přeplatku evidovanému jiným věcně nepříslušným správcem daně, který nebyl použit k úhradě nedoplatku, u kterého úrok z prodlení vzniká.***

(5) Úrok z prodlení je splatný dnem, ve kterém jsou splněny zákonné podmínky pro jeho vznik.

§ 253
Úrok z posečkané částky

(1) Základem pro výpočet úroku z posečkané částky je daň, u které bylo povoleno nebo nastalo posečkání.

(2) Úrok z posečkané částky vzniká po dobu posečkání.

(3) Úrok z posečkané částky nevzniká po dobu, kdy nevzniká úrok z prodlení z jiného důvodu, než je posečkání.

(4) Výše úroku z posečkané částky odpovídá polovině úroku z prodlení nebo jeho obdoby podle jiného zákona, nejvýše však polovině úroku z prodlení podle tohoto zákona.

(5) Úrok z posečkané částky je splatný do 30 dnů ode dne, kdy pominuly podmínky pro jeho vznik.

Díl 3
Úroky hrazené správcem daně
§ 253a
Úrok z vratitelného přeplatku

(1) Základem pro výpočet úroku z vratitelného přeplatku je vratitelný přepla-

Poznámky ke změnám:

§ 253a odst. 3 ► Jedná se pouze o promítnutí přesunu dané normy do nového § 251c odst. 5.
(*Novela zákonem č. 218/2025 Sb., účinnost změny dnem 1. července 2025*)

§ 254 odst. 3 písm. e) ► Úrok z prodlení, který hradí daňový subjekt, a úrok z nesprávně stanovené daně, který hradí správce daně, spojuje pravidlo, že nevznikají v případě peněžitého plnění v rámci dělené správy. To odpovídá současnému pojetí dělené správy procesní, která se v řadě případů překrývá s dělenou správou věcnou (kompetenční). Nová možnost podle § 175 odst. 1 písm. b) daňového řádu, podle níž by správce daně mohl požádat o vymáhání nedoplatku, který je příjmem veřejného rozpočtu podle § 2 odst. 2 písm. a) až d) daňového řádu, obecného správce daně, však bude znamenat rozšíření případů dělené správy také do oblasti peněžitých plnění, u nichž není dána dělená správa procesní (nalézací i platební rovina se řídí daňovým řádem), ale bude dána výlučně dělená správa věcná (kompetenční). Tím by došlo k vyloučení vzniku obou uvedených úroků v těchto nových případech, což není žádoucí stav a neexistuje pro to důvod. Výluku bylo proto třeba zúžit pouze na případy dělené správy procesní v duchu úpravy terminologie § 161 daňového řádu tak, aby v principu nedošlo ke změně stávající úpravy úročení (přičemž výluka se uplatní jak v případě, kdy jde pouze o dělenou správu procesní, tak v případě, kdy jde o dělenou správu procesní v kombinaci s dělenou správou věcnou).
(*Novela zákonem č. 218/2025 Sb., účinnost změny dnem 1. července 2025*)

§ 254a odst. 3 písm. b) ► Jedná se pouze o terminologickou opravu v souladu ustanovením § 88.
(Novela zákonem č. 218/2025 Sb., účinnost změny dnem 1. července 2025)